

Undfallande svar

Det memorandum som den svenska regeringen avlämnat som svar på Chrustjews återbud är kort och fylls till stor del av allmänna beklaganden och välvilliga fraser utan något intresse. Det finns emellertid några högst anmärkningsvärda punkter i det svenska svaret. Man hade hoppats att regeringen skulle hålla en stram ton, särskilt med tanke på att den ryska promemorian i ämnet riktade anklagelser även mot Sveriges statsledning. Som svaret nu är måste det betecknas som undfallande, även om det vore att gå för långt att tala om kryperi.

Särskilt gäller detta då svenska regeringen uttalar sitt beklagande av "att svenska tidningar, politiska organisationer och enskilda politiker deltagit i en kampanj mot besöket och mot ministerpresidenten personligen". Det finns sannerligen intet skäl för regeringen att inför en utländsk diktator beklaga den självfallna debatt om besöket som uppstått i vår demokrati och därmed rikta en indirekt kritik mot svenska tidningar och politiker. De meningsskiljaktigheter rörande beslutet som förekommit borde ha ansetts som en intern sak, vilken inte lämpade sig för betonande och redovisande inför utlandet i ett officiellt aktstycke. Det är också helt obefogat då regeringen förklarar att "den långt övervägande opinionen i Sverige har utan tvivel med tillfredsställelse hälsat inbjudningen till ministerpresidenten att besöka vårt land". Några säkra uppgifter om den svenska folkstämningen på denna punkt föreligger inte, men att inbjudningen till Chrustjev inom breda kretsar väckt ovilja och obehag är obestridligt. Så gott som alla svenska demokrater avskyr det ryska diktatorsystemet och dess för närvarande högste chef; dessa känslor delas med all säkerhet av socialdemokratin och även av den svenska regeringen. Man förstår hur långt förljugenheten skulle ha drivits om Chrustjev kommit hit då man finner att regeringen inför hans återbud är beredd att ge så genomskinnligt falska förklaringar.

Men detta memorandum är även på en annan punkt betänkligt. Det framgår tydligt av den ryska promemorian att ryssarna anser regeringen ansvarig för att den socialdemokratiska pressen kritiserar, inte det ryska besöket, men väl den ryska regimen. Av allt att döma är kritiken mot själva besöket inte den väsentliga anledningen till återbudet, utan orsaken ligger främst däri att Chrustjev inte kunnat räkna med samtycke till sina orimliga krav på de nordiska länderna och därjämte varit missnöjd med de former som utstakats för besöket, kanske särskilt att han inte lämnats tillåtelse att propagera vid svenska folkmöten. De förvirrade uttalanden av Chrustjev på den ryska ambassaden i Warszawa som refererades i går visar att även sådana sekundära förhållanden varit av betydelse för beslutet att säga återbud. Nu undviker regeringen i själva verket att gå in på de berörda ryska beskyllningarna genom att låtsas att dessa beskyllningar gällt ansvarighet för kritiken mot själva besöket. Det sägs på denna punkt endast: "Antydningarna i promemorian att svenska regeringen skulle ha ett medansvar för de manifestationer som förekommit mot besöket saknar självfallet grund."

I den ryska promemorian krävdes rent av att Sverige skulle begränsa opinionsfriheten för att vara ryssarna till lags. Det sades framkalla "förvåning att svenska regeringen hittills inte ansett det nödvändigt att motverka en kampanj av sådant slag som den vilken förs i Sverige i samband med det förestående statsbesöket". I sitt uttalande efter promemorian mottagande förklarade statsministern "pressens och opinionsbildningens frihet... omistlig". I det nu avgivna memorandum säges biott lamt och konventionellt att det "må erinras om den på svensk tradition och svensk lag grunda-

de press- och församlingens friheten".

Till slut uttrycker den svenska regeringen sin förhoppning att besöket skall komma till stånd vid en senare tidpunkt. Man kan lugnt anta att regeringen inte väntar sig att besöket senare skall komma till stånd, ty den kan inte gärna tro eller ens vilja att opinionen i Sverige förändras eller blir nedtystad. Med all sannolikhet hoppas regeringen inte heller på något försök till nytt besök, och det är glädjande att den inte som den ryska promemorian talar om ett besök inom ett år. Men i det hela är den svenska regeringens svar ett led i den förfälskningstrafik som blir nödvändig då demokratiska statsledningar skall kurtisera tyranner.